

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>4</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>5</i>
<i>Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки та захисту населення.....</i>	<i>6</i>

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи

ІГС — інститути громадянського суспільства

НПА — нормативно-правовий акт

МТГ — міська територіальна громада

ОМС — органи місцевого самоврядування

Вступ

У межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Сервісез”» спільно із Радою з питань ВПО при Хустській міській територіальній громаді провели дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту населення, які реалізуються у Хустській тергромаді.

В умовах війни Російської Федерації проти України органи державної влади та ОМС області вживають необхідні заходи, спрямовані на забезпечення потреб ВПО, дотримання їхніх прав і свобод під час переселення до регіону. Серед пріоритетних питань — допомога під час евакуації (переїзду) до місць тимчасового та постійного поселення; допомога у розміщенні на території області евакуйованих людей з районів бойових дій та тимчасово окупованих територій; соціальне забезпечення населення; надання гуманітарної допомоги за місцем тимчасового проживання; сприяння адаптації на новому місці проживання.

Проведення даного моніторингу дало змогу оцінити сильні та слабкі сторони політики щодо соціальної підтримки населення. Цей документ може стати основою розроблення та впровадження подальших змін при визначенні пріоритетних заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення, зокрема ВПО.

Станом на 06.06.2024 на території Хустської МТГ зареєстровані 3531 ВПО, зокрема 1335 дітей до 18 років, 1412 людей працездатного віку, 29 безробітних, 605 пенсіонерів, 12 багатодітних родин, 138 людей з інвалідністю.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на обласному рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного, з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту громад Хустської МТГ, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування і дотримання їхніх прав та законних інтересів.

Предмет дослідження

1. Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, обласні цільові програми підтримки ВПО.
2. Проєкти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення, зокрема ВПО.
3. Чинні НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
4. Чинні НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
5. Звіти з виконання місцевих програм і заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення та ВПО.
6. Інші акти та документи (і проєкти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів або підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати обласні цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, зокрема щодо включення до них ВПО та врахування їхніх потреб.

- Проаналізувати обласні цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав та законних інтересів. Визначити, чи забезпечується виконання заходів обласних цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
- Проаналізувати обласні НПА, спрямовані на соціальний захист населення, надання додаткових соціальних гарантій та пільг, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.
- Проаналізувати обласні НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав та законних інтересів.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб та законних інтересів.
- Напрацювати відповідні рекомендації для органів виконавчої влади та ОМС щодо внесення змін і доповнень до чинних місцевих програм та НПА.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

Не вся інформація, розміщена на офіційному сайті Хустської МТГ, є актуальною для ВПО та інших людей громади.

Під час огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту було проведено аналіз інформації, доступної на [офіційному сайті](#) Хустської міської ради. У вкладці «Послуги» наявний окремий розділ «[УПСЗН інформує](#)», у якому розміщена інформація про різні види допомоги та соціальні гарантії для окремих категорій людей. Але вкладка щодо послуг для ВПО відсутня. Варто зазначити, що в розділі «Новини» систематично публікується актуальна інформація про можливості отримання деяких видів послуг та соціальних виплат для ВПО.

Сайт Хустської міської ради містить інформацію щодо місцевих цільових програм та інших НПА, спрямованих на соціальну підтримку населення. Та пошук цих документів ускладнюється тим, що вони не розміщені в окремому розділі.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Облас ть / наसे лений пункт, громад а	Назва місцевог о органу влади або інститу ції соціалън ого захисту населенн я та посилан ня на сайт	Чи є на сайті окрем ий розділ щодо ВПО (так/ ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Насел ення (так/ ні)	ВПО (так /ні)	Насел енн я (так/ ні)	ВПО (так /ні)	Зазнач ити (легко, середн я складн ість, висока складн ість, інфор мація недос тупна)	Мож ливо заван таж ити (так/ ні)	Зазнач ити (легко, середн я складн ість, висока складн ість, інфор мація недос тупна)	Мож ливо заван таж ити (так/ ні)
Закарп атська обл., Хустсь ка МТГ	Хустськ а міська рада https://khust-miskrada.gov.ua	Ні	Так	Ні	Ні	Ні	Серед ня	Ні	Серед ня	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

*Програма підтримки соціально-незахищених верств населення
Хустської міської територіальної громади на 2023–2025 рр.
(затверджена Рішенням Хустської міської ради від 16.12.2022 № 1119).*

Мета Програми: підвищення рівня соціального захисту малозабезпечених людей, людей з інвалідністю, самотніх пенсіонерів; людей, які потрапили у тривалу екстремальну ситуацію (пожежа, руйнування житла внаслідок стихійного лиха, підтоплень, катастрофа, критичний стан здоров'я та інше), опинились у складних життєвих обставинах не зі своєї вини; внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану на території України; людей, які брали безпосередню участь у бойових діях, забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі та стримування військової агресії Російської Федерації проти України, членів сімей загиблих під час безпосередньої участі у бойових діях, забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі та стримування військової агресії Російської Федерації проти України; інших пільгових категорій населення шляхом надання цільової допомоги.

У межах цієї Програми мешканцям Хустської територіальної громади надається матеріальна допомога на лікування, зокрема ВПО (у разі звернення). Вона включає такі коди функціональної класифікації видатків: 0813242 — інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення; 0813180 — надання пільг населенню (крім ветеранок і ветеранів війни та праці, військової служби, органів внутрішніх справ та людей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи) на оплату житлово-комунальних послуг; 0813035 — компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті; 0813033 — компенсаційні виплати за пільговий проїзд автомобільним транспортом окремим категоріям громадян.

Програма часткової компенсації медикаментозного забезпечення окремих категорій населення та забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами Хустської міської територіальної громади на 2024–2026 роки (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 22.12.2023 № 1717).

Мета Програми: підвищення рівня соціального захисту окремих категорій населення, забезпечення їх медичними виробами та іншими засобами, надання можливості мешканцям Хустської МТГ, які уклали декларації з сімейними лікарями і лікарями комунального некомерційного підприємства «Хустський центр ПМСД» Хустської міської ради та лікарями і лікарями — ФОПами, отримати лікарські засоби за рецептами безоплатно або з доплатою відповідно до Національного переліку лікарських засобів.

Програма облаштування місць тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб у Хустській міській територіальній громаді (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 10.02.2023 № 1154).

Мета Програми — здійснення комплексу заходів, спрямованих на створення належних умов для ВПО у зв'язку із введенням воєнного стану.

Програма облаштування місць тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб у Хустській міській територіальній громаді на 2024 рік (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 22.12.2023 № 1714).

Мета Програми — здійснення комплексу заходів, спрямованих на створення належних умов для ВПО у зв'язку із введенням воєнного стану.

Основні завдання Програми: вирішення проблеми забезпечення умовами для тимчасового проживання ВПО та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану.

Програма благоустрою території Хустської міської територіальної громади на 2023–2025 роки, зі змінами (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 05.12.2023 № 1645).

Мета Програми: реалізація комплексу заходів щодо забезпечення утримання в належному санітарно-технічному стані території Хустської міської об'єднаної територіальної громади, покращення її естетичного вигляду для створення оптимальних умов для праці, побуту та відпочинку мешканців і гостей громади.

Міська програма сімейної, гендерної політики, запобігання та протидії домашньому насильству, протидії торгівлі людьми на 2021–2025 роки (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 31.05.2021 № 252).

Мета Програми: створення дієвого механізму запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі; сприяння забезпеченню фактичної рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, впровадження європейських стандартів рівності, запобігання торгівлі людьми, підвищення ефективності виявлення людей, які вчиняють такі злочини або сприяють їх вчиненню, а також захист прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, особливо дітей, надання їм допомоги.

Програма підтримки обдарованої молоді Хустської міської територіальної громади (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 21.04.2023 № 1244).

Мета Програми: надання фінансової підтримки талановитим учням, які стали переможцями міжнародних і всеукраїнських предметних олімпіад, інтелектуальних конкурсів, турнірів, учасниками науково-пошукових конференцій; здобувачам освіти, які отримали найвищі результати у межах національного мультипредметного тесту або ЗНО.

Завдання Програми: фінансова підтримка обдарованої молоді шляхом виплати одноразових премій; відзначення учнів закладів загальної середньої освіти Хустської територіальної громади, які у 2022–2023 або 2023–2024 навчальних роках стали переможцями та призерами.

Цільова міська програма «Власний дім» Хустської міської територіальної громади на 2021–2025 роки (затверджена Рішенням Хустської міської ради від 31.03.2021 № 150).

Мета Програми: фінансова підтримка громадян у забезпеченні доступним житлом та покращенні наявного житла, впровадження енергоефективних та енергозберігальних технологій шляхом надання довгострокових пільгових (під 3% річних) кредитів тим людям, які потребують поліпшення умов проживання та мають право на користування такими позиками.

Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 років (затверджена Рішенням Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1630).

Цей документом визначає тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіону, стратегічні та оперативні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період, основні завдання, етапи та механізми їх реалізації, систему моніторингу та оцінки результативності.

Програма компенсації частини процентної ставки за іпотечними кредитами, отриманими на умовах державної програми «ЄОселя», у Закарпатській області на 2023–2027 роки (Розпорядження начальника Закарпатської ОВА від 12.03.2024 № 281).

Мета Програми: створення належних умов для забезпечення житлом військовослужбовців/вців ЗСУ, представниць і представників сил безпеки й оборони, які зазнали поранень, людей з інвалідністю, отриманою внаслідок війни, а також ВПО шляхом компенсації частини процентної ставки за іпотечними кредитами на придбання житла в Закарпатській області.

Основні завдання Програми: впровадження механізму компенсації зазначеним категоріям людей частини процентної ставки за іпотечними кредитами, отриманими на умовах державної програми «ЄОселя».

Регіональна програма «Турбота» щодо посилення соціального захисту громадян на 2022–2024 роки (затверджена Рішенням Закарпатської обласної ради від 02.12.2021 № 464).

Основні завдання Програми:

- Надання матеріальної допомоги малозабезпеченим, незапрацевдатним громадянам, багатодітним і неповним сім'ям, людям похилого віку, ветеранкам і ветеранам війни та праці, людям з інвалідністю, ВПО, іншим людям, які внаслідок недостатнього матеріального забезпечення потребують соціальної підтримки, важкохворим громадянам на лікування, протезування, придбання імплантатів, проведення оперативних втручань.
- Надання матеріальної допомоги пораненим і травмованим учасникам та учасникам АТО, ООС, людям, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, а також людям, захворювання яких пов'язане із захистом Батьківщини; сім'ям загиблих (померлих) мешканців Закарпатської області — учасниць та учасників АТО, ООС, людей, що брали

участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення.

- Надання матеріальної допомоги одному з членів сім'ї людей, які під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) зникли безвісти або були захоплені й утримуються незаконними збройними формуваннями на непідконтрольній Україні території.
- Надання матеріальної допомоги щомісяця батькам (законним представникам) на дітей до 18 років, дітям віком від 18 до 23 років, які навчаються за денною формою навчання (до закінчення такими дітьми навчальних закладів).

Розпорядження Закарпатської ОВА «Про порядок направлення дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів обласного бюджету в період воєнного стану» (від 27.06.2022 № 287).

Метою документа є створення сприятливих умов для якісного відпочинку та оздоровлення дітей.

Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Закарпатській області на 2023–2025 роки (Розпорядження начальника Закарпатської ОВА від 04.09.2023 № 785).

Програма передбачає впровадження комплексу заходів, розроблених з метою вирішення проблемних питань забезпечення житлом ВПО, їх працевлаштування та інтеграції у громади, що приймають. Такі заходи здійснюються на місцевому рівні як доповнення до державної підтримки.

Мета Програми: забезпечення реалізації прав і задоволення потреб ВПО, поліпшення умов їхньої життєдіяльності; створення фінансових, організаційно-правових і технічних механізмів для забезпечення комфортного соціального клімату; досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя населення; сприяння подальшій інтеграції ВПО шляхом усунення перешкод у реалізації їхніх прав та основоположних свобод, забезпечення повного доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг, а також впровадження енергоефективного смартбудівництва для ВПО; створення умов для розвитку місцевого та релокованого бізнесу; збільшення надходжень до місцевих бюджетів територіальних громад.

Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року (затверджена Кабінетом Міністрів України від 24.02.2021 № 145).

Мета Програми: удосконалення механізму запобігання торгівлі людьми, підвищення ефективності виявлення осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з торгівлею людьми, а також забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги.

Регіональна програма сімейної, гендерної політики, запобігання та протидії домашньому насильству, протидії торгівлі людьми на 2021–2025 роки (Розпорядження голови державної адміністрації від 15.12.2020 № 737).

Мета Програми: реалізація державної сімейної, гендерної політики, спрямованої на утвердження в суспільстві соціальної справедливості та гендерної рівності; підтримка сімей, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, їх повновартісної участі у розбудові громадянського суспільства; запобігання, протидія такому негативному явищу у суспільстві, як насильство у всіх його проявах, зокрема домашнє насильство та його подолання; запобігання торгівлі людьми і захист прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційні Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)